

dine smerom na Zlaté Moravce. Týmto vlakom išlo asi väčšie množstvo, lebo 6 z nás odcestovalo skoršie, ktorým smerom však neviem. Do Topoľčian som prišiel o 11.45 hodine dňa 30. 11. 1938.

Inak proti vojsku nemôžem nič namietat'. Nevidel som, že by tam boli niekoho bili alebo s ním zle nakladali. Ani nás, ktorí sme museli odtiaľ odísť, nikto nebil, ani zle s nami nenakladali. Moju ženu s obchodom ani deti nevykázali. Preto som ich tam nechal. Čo spravili s mojím odchodom po mojom odchode, neviem. Z tých, čo sme boli vypovedaní, žiadneho nepoznám. Jedine Jozefa P., jeho ženu a syna, ktorí sú z Nedanoviec, okres Bánovce nad Bebravou, tiež bývali v Želiezovciach.

Skončené:

Strážmajster Výborný, v. r.

Móric W., v. r.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., bez č.

88

30. november 1938, Michalovce.

Zápisnica napísaná na obecnom úrade s kolonistom Jozefom D., predtým obyvateľom obce Veľké Trakany, ktorý vypovedal, že skôr, ako bol vyhostený z okupovaného územia, maďarskí žandári ho počas výsluchu fyzicky mučili.

Zápisnica

Podpísaný Jozef D. udáva nasledovné:

Obrábal som 30 kat. jutár zeme v katastri územia Veľký Tarkáň (*Veľké Trakany*) a obec Biel (*Biel*). Býval som vo Veľkom Tarkáni, kolónia č. 263. Dňa 1. 11. 1938 som bol zavolaný na četnícku stanicu do Bielu, kde bol telefonogram z Krajinského úradu v Bratislave. Telefonogram mi prečítal strážmajster Palmay. Obsahoval výzvu pre všetkých kolonistov, aby zotrvali na svojich miestach, že o ich bezpečnosť ako osobnú, tak i majetkovú, bude postarané. Okrem tohoto telefonogramu prišiel prípis leteckou poštou z Ministerstva národnej obrany, Kancelárie čs. légii, aby kolonisti svoje majetky neopúšťali. Kto opustí svoj majetok, robí to na vlastné nebezpečenstvo. Mimo toho aj list od Obecného stavebného prospešného družstva pre výstavbu kolónii z Prahy-Dejvic vyzýval, aby kolonisti zostali na svojich miestach (majetkoch) a ďalej hospodárili, aj keby sa územie dostalo mimo rámca republiky.

Na základe týchto pokynov a informácií zostali sme na mieste. Obec Tarkáň (*Trakany*) bola obsadená maďarským vojskom 6. 11. 1938 o 11. hodine dopoludnia. V pondelok ráno 7. 11. 1938 prišli ku mne traja maďarskí dôstojníci a pýtali sa, koľko mám pozemkov, koľko som zaplatil za pridel pôdy a povedali nám, že asi časť pozemkov nám odoberú a na zostatku budeme môcť ďalej hospodáriť. Odpoľudnia toho istého dňa prišli ku mne traja maďarskí poddôstojníci, spísali moje a mojej rodiny nacionálne a slušne jednajúc odišli. Na druhý deň v utorok prišiel na kolóniu notár so starostom a jedným členom obecného zastupiteľstva

z Veľkého Tarkaňa a spisali všetok hnuiteľný majetok a zásoby mimo vnútorného zariadenia bytu a kuchyne. Od toho času sme mali pokoj.

Až v piatok 11. 11. 1938 prišli na kolóniu četníci na dvoch vozoch a so starostom obce Pribeňík. Po domovej prehliadke ma vyzvali, aby som zapriahol svoje kone do voza. Po zapriahnutí koní ma spúťali reťazou spolu s Miroslavom T. Keď sme všetci muži boli pozatýkani, nasadli sme na vozy a odviezli nás na četnicku stanicu do Kráľovského Chlmca. Po spísaní našich nacionálii nás mužov jedného po druhom brali surovým spôsobom do susednej miestnosti. Bol som druhý v poradí. V miestnosti boli traja civili. Vypytovali sa ma, či som bol legionárom. Keď som sa priznal, že som slúžil v ruskej légii, dvaja muži ma začali silne fackovať.

Potom mi rozkázali dať dole topánky a kabát a surovým spôsobom položili ma na lavicu, kde mi priviazali nohy. Jeden muž mi skočil rozkročmo na lopatky a dvaja ma bili po chodidlách nejakým tvrdým predmetom, asi pendrekom. Po stýraní chodidiel ma bili po zadnej časti tela až som upadol do bezvedomia. Poliali ma vodou, kabát mi hodili na ruky, obul som sa do topánok a vyhodili ma do susednej miestnosti, kde už bol stýraný Emil P. V miestnosti bol vyšší četnický dôstojník s jednou zlatou hviezdou. Ten mi nedovolil, aby som sa mohol posadiť a zašnúrovať si topánky. Prišiel ku mne a surovým spôsobom päťou tlkol ma do žalúdka. Týmto spôsobom nás bolo stýraných sedem mužov. Potom nás vyviedli na dvor, postavili do radu, a to takým spôsobom, že mal som dojem, že nás chcú odstreliť. Po chvíľke nás vyviedli na ulicu, kde už stál pripravený autobus a nasadli sme do neho. Len potom, keď sme už boli v autobuse, začali vyvádzať naše ženy a deti a priviedli ich za nami. Toto všetko sa stalo medzi 11. a 12. hodinou v noci. Autobusom nás doviezli na hranicu pri Užhorode, kde nás zoradili po dvoch a začali býkovcom biť bez ohľadu, či bol muž, žena alebo dieťa. Útekom sme sa dostali na územie ČSR.

Po príchode do Michaloviec bol som poslaný do nemocnice. Túto výpoveď môžem v prípade potreby potvrdiť prísahou.

Podpísané a prečítané.

Imrich Džuppa
Zapisovateľ
Strážmajster Gregor
Svedok
Nečitateľný podpis, v. r.
notár

Josef D., v. r.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez, bez č.

30. november 1938, Bojná.

Protokol napísaný s Gejzom N., poštovým doručovateľom v obci Krátke Kesy, ktorý vypovedal, ako ho maďarské úrady zbavili zamestnania a pod hrozbou perzekúcie opustil okupované územie.